

การศึกษาคติชนวิทยาในประเทศไทย

นักวิชาการไทยยุคต้นๆ ที่เห็นความสำคัญของข้อมูลและศาสตร์ทางคติชนวิทยา ได้แก่

- สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เคยทรงรวบรวมเพลงกล่อมเด็ก
- พระยาอนุนามราชชน (เสฐียรโกเศศ) ได้รวบรวมศึกษาและตีพิมพ์ความรู้ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา นิทาน
- ศ.คุณหญิงกุหลาบ มลลิกะมาส เรียบเรียงตำราคติชนวิทยาให้นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ดร. กิ่งแก้ว อรรถากร ผู้ศึกษาด้านคติชนวิทยาโดยตรงจากประเทศสหรัฐอเมริกา
- ดร. วรณี วิบูลย์สวัสดิ์ ผู้ศึกษาด้านคติชนวิทยาโดยตรงจากประเทศสหรัฐอเมริกา

การศึกษาคติชนวิทยาในประเทศไทย

๑. กลุ่มที่เน้นการรวบรวม และการจำแนกคติชนประเภทต่างๆ ในท้องถิ่น
๒. กลุ่มที่มีลักษณะกึ่งวรรณคดีท้องถิ่นกึ่งคติชนวิทยา
๓. กลุ่มที่ใช้ทฤษฎีคติชนวิทยา

บรรณานุกรม

และแหล่งข้อมูลทางคติชนวิทยาที่น่าสนใจ

- กิ่งแก้ว อรรถากร. (๒๕๑๙). **คติชนวิทยา**. กรุงเทพฯ : ครูสภา.
- กุหลาบ มลลิกะมาส. (๒๕๐๙). **คติชาวบ้าน**. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- เจือ สตะเวทิน. (๒๕๑๘). **คติชาวบ้านไทย**. กรุงเทพฯ : สุทธิสารการพิมพ์.
- ปฐม หงษ์สุวรรณ. (๒๕๕๔). **แม่น้ำโขง : ตำนานปรัมปราและความสัมพันธ์กับชนชาติไท : รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์**. มหาสารคาม : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- _____ . (๒๕๕๖). **นานมาแล้ว : มีเรื่องเล่า นิทาน ตำนาน ชีวิต**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บารณี บุญทรง. (๒๕๖๐). **เอกสารประกอบการสอน รายวิชา ๗๗๖๓๑๑ เทพปกรณัมโลก**. พิษณุโลก : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ปรมินท์ จารูวร. (๒๕๕๙). **คติชนกับการท่องเที่ยว : หมู่บ้านวัฒนธรรมหนองขาว จังหวัดกาญจนบุรี**. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. (๒๕๑๘). **ภาษากับวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วิบูลย์ ลีสุวรรณ. (๒๕๒๑). **มรดกไทย**. กรุงเทพฯ : ปาณยา.
- ศิริภาพ ฐิตะฐาน ฦ ถลาง. (๒๕๓๙). **ในท้องถิ่นมีนิทานและการละเล่น : การศึกษาคติชนในบริบททางสังคมไทย**. กรุงเทพฯ : มติชน.
- ศิริภาพ ฦ ถลาง. (๒๕๔๓). **มองคติชนเห็นชาวบ้าน**. กรุงเทพฯ : ศูนย์คติชนวิทยาและภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____ . (๒๕๔๕). **ชนชาติไทในนิทาน : แลลอดแวงคติชนและวรรณกรรมพื้นบ้าน.**

กรุงเทพฯ: มติชน.

_____ . (๒๕๕๗). **ทฤษฎีคติชนวิทยา : วิธีวิทยาในการวิเคราะห์ตำนาน นิทานพื้นบ้าน.**

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____ (บรรณาธิการ). (๒๕๕๘). **เรื่องเล่าพื้นบ้านไทยในโลกที่เปลี่ยนแปลง.** กรุงเทพฯ :

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.

_____ . (๒๕๕๙). **คติชนสร้างสรรค์ : บทสังเคราะห์และทฤษฎี.** กรุงเทพฯ : ศูนย์

มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

_____ . (๒๕๖๒). **คติชนสร้างสรรค์ : บทสังเคราะห์และทฤษฎี.** พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ :

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).

สุกัญญา สุขฉายา. (๒๕๔๕). **เพลงพื้นบ้านศึกษา.** กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะ

อักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุธิวังค์ พงศ์ไพบุลย์ และชวน เพชรแก้ว. (๒๕๔๗). **วรรณกรรมทักษิณ : วรรณกรรมพินิจ.** กรุงเทพฯ :

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

เสาวลักษณ์ อนันตศานต์. (๒๕๖๐). **คติชนวิทยาประยุกต์.** พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

_____ . (๒๕๕๘). **ทฤษฎีคติชนและวิธีการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

รามคำแหง.

หทัยวรรณ ไชยะกุล. (๒๕๕๑). **คติชนวิทยา.** เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อภิลักษณ์ เกษมผลกุล. (บรรณาธิการ). (๒๕๕๖). **คู่มือการเก็บข้อมูลชุมชน .** นครปฐม: คณะ

ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

อารี ถาวรเศรษฐ์. (๒๕๔๖). **คติชนวิทยา.** กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.

เอกวิทย์ ณ ถกลาง. (๒๕๓๙). **ภูมิปัญญาชาวบ้านสู่ภูมิภาค : วิถีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้ของ**

ชาวบ้านไทย. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.